

Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme

Şeref TAN

Geliştirilmiş
13. Baskı

 PEGEM
AKADEMI

Prof. Dr. Şeref TAN

ÖĞRETİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ISBN 978-605-0022-24-7

DOI 10.14527/9786050022247

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

“Bu kitapta yer alan geçmiş yıllarda ÖSYM'nin yapmış olduğu sınavlardaki **ÇIKMIŞ SORULAR**'ın her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. **Pegem Akademi Yayıncılık telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.**”

1. Baskı: Şubat 2008, Ankara

13. Baskı: Şubat 2019, Ankara

Yayın-Proje: I. Tual Şekercigil

Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım

Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Tarcan Matbaacılık Yayın. San. - Murat Tarcan

İvedik Cad. No: 417

Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 384 34 35

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 25744

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Prof. Dr. Şeref TAN

Şeref TAN 1967 yılında Rize'de doğmuş, ilk ve ortaöğrenimini Hopa/Artvin'de tamamlamıştır. 1988 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalında Lisans, 1990 yılında Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden Ölçme ve Değerlendirme programında bilim uzmanlığı derecesini almıştır.

1993 yılında ABD'de doktora öğrenimi görmek için YÖK bursu kazanmıştır. Doktora öğrenimi boyunca; "Ölçme ve Değerlendirme", "Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler" ve "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" alanlarında öğrenim görmüştür. 1997 yılında Chicago Loyola Üniversitesi'nden Araştırma Yöntemleri (Research Methodology) bölümünde, Ölçme ve Testler (Measurements and Tests) programında doktora derecesini almıştır.

Şeref TAN, halen Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

ÖN SÖZ

Bu kitabın temel amacı; öğretmen adaylarımızın ve öğretmenlerimizin, öğretimde ölçme ve değerlendirmeye ilgili olarak öğretmenlik mesleğinin gereği birtakım temel bilgi ve becerilerini daha üst düzeylere çıkarmaktır. Kitap 12 ünite olarak düzenlenmiştir. Kitapta, eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirmeye ilgili temel kavramlar, test geliştirmede ve ölçümlerin güvenilirliğinin ve geçerliğinin hesaplanmasında gerekli bazı istatistiksel teknikler, geçerlik, güvenilirlik, ölçmenin standart hatası, test geliştirme, sınav türleri ve soru yazımı, öğrenci başarısının değerlendirilmesi, alternatif değerlendirme konuları detaylı olarak ele alınmıştır.

Kitapta, örnek sınıf-içi uygulama etkinliklerine olabildiği kadar yer verilmiştir. Böylece okuyacağınız eser daha etkili bir ders kaynağı haline getirilmiştir. Kitabın öğrencilerimize kendilerini sınamaları ve sınavlara hazırlanmaları açısından daha da faydalı olması için, KPSS’de çıkan çoktan seçmeli test maddelerine de yer verilmiştir. Kitapta, her ünite ile ilgili olarak KPSS’de çıkan sorulara örnekler, çözümleriyle birlikte ünite sonlarında verilmiştir. Ayrıca, bu kitap öğretimde ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular için de bir KPSS el kitabı niteliğindedir.

Kitabın iyileştirilmesine yönelik önerilerde bulunan Dr. Aynur Pala, Dr. Hale Yetim, Uzman Gülşen Altıntaş, Öznur Baykan, Altan Çakmak, Selin Ayhan ve Nuray Tan’a çok teşekkür ederim. Kitabın geliştirilmesinde, gerek benimle yüz yüze görüşerek gerekse e-mail yoluyla çok büyük katkıları olan değerli öğretim elemanları ve öğrencilerimize ve kitabın basımında katkıları olan tüm Pegem Akademi çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Kitabın ileriki baskılarının daha kaliteli olabilmesi, bugüne kadar olduğu gibi değerli meslektaşlarımızın ve öğrencilerimizin önerileriyle sağlanabileceğinden bu konudaki yardımlar beni mutlu edecektir. Aşağıdaki e-mail adresime kitabın iyileştirilmesine yönelik önerilerinizi yollarsanız çok sevinirim. Kitabın tüm öğretmen ve öğretmen adaylarımızın kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunması dileğiyle...

e-posta: sereftan4@yahoo.com

Şubat, 2019

Prof. Dr. Şeref TAN

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iv
İçindekiler.....	v

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEİN YERİ VE ÖNEMİ

Ünite 1(ss.1-30)

Öğretimin Planlanması Gerekliği.....	3
Eğitimde Sistem Yaklaşımı	5
Eğitimde Sistem Yaklaşımına Göre Verimliliği Etkileyen Faktörler	7
Eğitim Sisteminin Girdi Ögesi.....	7
Eğitim Sisteminin Süreç Ögesi	10
Eğitim Sisteminin Çıktı Ögesi.....	11
Eğitim Sisteminin Değerlendirme Ögesi.....	12
Eğitim Sisteminde Ölçme ve Değerlendirmenin İşlevleri.....	12
Eğitimde Program Geliştirme Sürecinde Ölçme ve Değerlendirmenin Yeri ve Önemi...14	
Öğretim Programının Öğeleri.....	15
Hedef ve Davranışlar	17
İçeriğin Düzenlenmesi.....	17
Öğrenme-Öğretme Aktiviteleri.....	18
Eğitim Durumu	18
Ölçme ve Değerlendirme	20
Program Geliştirme Sürecinde Süreklilik İlkesi Açısından Ölçme ve Değerlendirmenin Yeri ve Önemi.....	21
Ölçme Teorisini Bilmenin Önemi.....	22
Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Temel Becerileri Kazanmasının Önemi	23
Özet.....	26
Sınıf İçi Uygulama	27
Ünite Soruları.....	28
Kpss Soru Örnekleri	29
Kpss Soru Örneklerinin Çözümleri.....	30

ÖĞRETİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ TEMEL

KAVRAMLAR

Ünite 2(ss. 31-58)

Öğretimde Ölçme ve Değerlendirmenin Temelleri	32
Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Temel Kavramlar	33
Nitelik.....	33
Nicelik	33
Ölçme Kuralı	34
Ölçme	34
Ölçme İşleminin Aşamaları	35
Ölçüm.....	36

Ölçüt.....	36
Değerlendirme	37
Eğitimdeki Ölçmelerde Karşılaşılan Temel Güçlükler	40
Ölçülen Değişkenin Yapısından Kaynaklanan Güçlükler	41
Ölçme Örnekleminden Kaynaklanan Güçlükler	42
Ölçme Türleri.....	44
Ölçme Sonuçlarının İfade Edilmesi	45
Ölçmede Birim.....	45
Ölçmede Sıfır Noktası	48
Ölçmede Ölçekler	49
Özet.....	54
Ünite Soruları.....	56
Sınıf İçi Uygulama	56
KPSS Soru Örnekleri.....	57
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	58

TEMEL İSTATİSTİK TEKNİKLERİ

Ünite 3 (ss. 59-98)

Temel İstatistik Teknikleri.....	60
Merkezi Yığılma Ölçüleri.....	60
Mod.....	61
Ortanca	61
Aritmetik Ortalama	62
Yayıllma Ölçüleri.....	63
Ranj.....	63
Çeyrek Sapma	64
Standart Sapma	65
Normal Dağılım Eğrisi	70
Birim Normal Dağılım	71
Ham Puanların Standart Puanlara Dönüştürülmesi	72
Yüzdelik Sıradan Faydalanarak Öğrenci Başarısının Yorumlanması	74
Öğrenci Başarısını Yorumlamada Kullanılan Diğer Dağılımlar	75
Korelasyon.....	76
Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı	79
Çift Serili Korelasyon Katsayısı.....	82
Nokta Çift Serili Korelasyon Katsayısı	86
Korelasyon ve Sebep Sonuç İlişkisi (Causality)	88
Özet	89
Ünite Soruları.....	91
Sınıf İçi Uygulama	92
KPSS Soru Örnekleri.....	95
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	97

ÖLÇÜMLERİN GÜVENİRLİĞİ VE STANDART HATASI

Ünite 4 (ss. 99-142)

Ölçümlerin Güvenirliği ve Standart Hatası	100
Ölçümlerin Güvenirliği	100
Ölçmede Hata Türleri	104
Güvenirlik Kestirme Yöntemleri	105
Ölçmenin Standart Hatası	120
Hesaplanması	120
Yorumlanması	121
Gerçek Puan İçin Güven Aralığının Bulunması	122
Öğrenci Başarısını Değerlendirmede Ölçmenin Standart Hatasının Kullanımı	124
Güvenirliği Etkileyen Faktörler	125
Özet	133
Ünite Soruları	134
Sınıf-İçi Uygulama	136
KPSS Soru Örnekleri	140
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	141

ÖLÇÜMLERİN GEÇERLİĞİ

Ünite 5 (ss. 143-172)

Ölçümlerin Geçerliği	144
Geçerliği Düşüren Durumlar	145
Geçerlik Kestirme Yöntemleri	146
Kapsam Geçerliği	146
Ölçüt Geçerliği	153
Yapı Geçerliği	155
Test Puanlarının Yorumlanmasına Yönelik Geçerlik Kanıtları	157
Görünüş Geçerliği	157
Geçerliği Etkileyen Faktörler	158
Amaca Uygunluk	158
İstenmedik Değişkenlerin Ölçümlere Karışması ve Test Yanlılığı	159
Normlar	159
Güvenirlik	160
Ölçme Araçlarında Kullanışlılık	163
Özet	163
Ünite Soruları	164
Sınıf İçi Uygulama	165
KPSS Soru Örnekleri	167
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	170

BAŞARI TESTİ GELİŞTİRME

Ünite 6 (ss. 173-212)

Başarı Testi Geliştirme.....	174
Madde Analizi.....	178
Bazı Madde ve Test İstatistikleri.....	184
Klasik Test Teorisinin Sınırlılıkları	201
Özet.....	202
Ünite Soruları	202
Sınıf İçi Uygulama	202
KPSS Soru Örnekleri.....	207
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	210

SINAV TÜRLERİ VE SORU YAZIMI

Ünite 7 (ss. 213-238)

Sınav Türleri	214
İzleme Testleri	216
Soru Yazımı	218
Soru Sorma ve Test Hazırlamada Dikkat Edilecek Genel Hususlar	218
Bilişsel Alan	225
Bilişsel Alanla İlgili Davranışların Sınıflandırılması	225
Farklı Zihinsel Becerilerin Ölçülmesine Soru Yazımı	226
Özet.....	235
Ünite Soruları.....	236
Sınıf İçi Uygulama	237
KPSS Soru Örnekleri.....	238
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	338

YAZILI VE SÖZLÜ YOKLAMALAR

Ünite 8 (ss. 239-262)

Yazılı Yoklama.....	240
Yazılı Yoklamaların Özellikleri	242
Yazılı Yoklamaların Etkin Kullanımı için Öneriler	248
Sözlü Sınavlar	253
Sözlü Sınavların Temel Özellikleri	253
Sözlü Sınavların Etkili Olduğu Durumlar	256
Sözlü Sınavların Uygulamasına Yönelik Bazı Öneriler	256
Özet.....	257
Ünite Soruları	258
Sınıf İçi Uygulama	259
KPSS Soru Örnekleri.....	260
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	261

KISA CEVAPLI VE DOĞRU YANLIŐ TESTLERİ

Ünite 9 (ss. 263-282)

Kısa Cevaplı Testler	264
Kısa Cevaplı Testlerin Temel Özellikleri	265
Kısa Cevaplı Testlerin Etkin Kullanımı	267
Doğru Yanlıő Testleri	270
Doğru-Yanlıő Testlerinin Temel Özellikleri	270
Doğru-Yanlıő Testlerinin Etkin Kullanımı.....	270
Özet	279
Ünite Soruları.....	280
Sınıf İçi Uygulama	280
KPSS Soru Örnekleri.....	281
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	281

ÇOKTAN SEÇMELİ VE EŐLEŐTİRMELİ TESTLER

Ünite 10 (ss. 283-312)

Çoktan Seçmeli Testler	284
Çoktan Seçmeli Testlerle İlgili Temel Kavramlar	284
Çoktan Seçmeli Testlerin Temel Özellikleri	286
Çoktan Seçmeli Test Maddesi Yazımında Dikkat Edilecek Hususlar	289
Eőleőtirmeli Testler	305
Eőleőtirmeli Testlerin Etkin Kullanımı	306
Özet	308
Ünite Soruları	309
KPSS Soru Örnekleri.....	310
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	311

ÖĞRENCİ BAŞARISINI DEĞERLENDİRME

Ünite 11 (313-342)

Öğrenci Başarısını Değerlendirme	314
Değerlendirme Çeőitleri.....	318
Amacına Göre Değerlendirme Türleri.....	318
Ölçütüne Göre Değerlendirme Türleri.....	319
Mutlak Değerlendirme.....	319
Bağıl Değerlendirme	322
Normal Dağılımdan Faydalanarak Not Verme	322
Yüzdelik Sıradan Faydalanarak Not Verme	324
Mutlak ve Bağıl Değerlendirmenin Birlikte Kullanımı.....	328
Öğrenci Puanlarının Arzulanan Dağılıma Dönüőtürülmesinden Sonra Mutlak veya Bağıl	
Değerlendirme Yapma	330
Mutlak ve Bağıl Değerlendirmenin Kullanımı.....	334
Özet	336
Ünite Soruları	336
Sınıf-içi Uygulama.....	337
KPSS Soru Örnekleri.....	341
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	341

ALTERNATİF DEĞERLENDİRME

Ünite 12 (ss. 343-354)

Alternatif Değerlendirme	344
Öğrenci Gelişim Dosyası (Portfolyo – Portfolio) Değerlendirmesi	347
Diğer Alternatif Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri.....	350
Öz Değerlendirme.....	351
Akran Değerlendirme	351
Anket	352
Görüşme	352
Gözlem	352
Özet	353
Ünite Soruları	353
Sınıf-İçi Uygulama	353
KPSS Soru Örnekleri.....	354
KPSS Soru Örneklerinin Çözümleri	354
Ek-1 Ölçme ve Değerlendirme Başarı Testi Soru Örnekleri.....	355
Ek-2 Tablolar	359
Kaynakça.....	362

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN YERİ VE ÖNEMİ

ÖĞRETİMİN PLANLANMASI GEREKLİLİĞİ

Eğitimde Sistem Yaklaşımı

Eğitimde Sistem Yaklaşımına Göre Verimliliği Etkileyen Faktörler

Eğitim Sisteminin Girdi Ögesi

Öğrenci, öğretmen, eğitim programı, ekonomi, yönetim

Eğitim Sisteminin Süreç Ögesi

Kaynakların ve potansiyelin etkin kullanımı ve isteklendirme (motivasyon)

Eğitim Sisteminin Çıktı Ögesi

Eğitim Sisteminin Değerlendirme Ögesi

Eğitim Sisteminde Ölçme ve Değerlendirmenin İşlevleri

EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN YERİ VE ÖNEMİ

Öğretim Programının Öğeleri

Hedefler ve Davranışlar

İçeriğin Düzenlenmesi

Öğrenme- öğretme Aktiviteleri

Ölçme ve Değerlendirme

Program Geliştirme Sürecinde Süreklilik İlkesi Açısından Ölçme ve Değerlendirmenin Yeri ve Önemi

Ölçme Teorisini Bilmenin Önemi

Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Temel Becerileri Kazanmasının Önemi

ÖZET

SINIF-İÇİ UYGULAMA

ÜNİTE SORULARI

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN YERİ VE ÖNEMİ

Öğretim etkinliklerinin kontrollü bir şekilde yapılması gerekliliği aşikârdır. Bu kontrolün sağlanmasında ölçme ve değerlendirme çok önemli bir yer tutar. Öğretim hizmeti verilecek grubun çok iyi tanınması, dersin içeriğinin uygun şekilde belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecindeki öğrenme eksiklik ve güçlüklerinin belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecinin konuya, gruba ve öğretmene uygun olması, öğretim sonunda öğrenme düzeylerinin ölçülmesi ve bir bütün olarak tüm öğretim etkinliklerinin çok yönlü olarak değerlendirilmesi gerekir. Tüm bu işlerin yapılmasında ölçme ve değerlendirme etkinlikleri önemli bir işleve sahiptir. Ölçme ve değerlendirme işlemleri yapılmadan, öğretim hizmeti verilecek grubun yeterli olarak tanınması mümkün olmaz, süreç esnasındaki eksiklik ve aksaklıklar uygun bir şekilde belirlenemez, süreç sonunda oluşan öğrenci yeterlikleri doğru olarak belirlenemez ve eğitim sisteminin kendini en iyi şekilde yenilemesi ve geliştirmesi sağlanamaz.

Soru: Eğitimde ölçme ve değerlendirmede hangi amaç için ne tür ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin yapılması gerektiğini aşağıya yazıp arkadaşlarınızla tartışınız.

Amaç 1: ...

Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri: ...

- .
- .
- .
- .
- .

Amaç 2: ...

Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri: ...

- .
- .
- .
- .
- .

Eğitimde ölçme ve değerlendirme etkinlikleri denince aklımıza, sadece bilişsel alanla ilgili öğrenci başarısının ölçülmesi gelmemeli. Ölçme ve değerlendirme denince aklımıza, öğrencinin bilişsel özelliklerinin yanında duyuşsal (ilgi, tutum ve motivasyon gibi) ve psikomotor özelliklerinin ölçülmesi de gelmelidir.

Ölçme ve değerlendirme denince aklımıza sadece not vermek amacıyla yapılan başarı testleri değil, aynı zamanda öğrenme eksiklik ve aksaklıklarını belirlemeyi amaçlayan quiz, sınıf-içi uygulamalar, izleme testleri gibi etkinlikler de gelmelidir. Sınıfta anlatılan konuyla ilgili olarak yapılacak tüm dönüt etkinlikleri, uygulanan anketler, mülakatlar, gözlemler, öğrencilerle diğer öğretmenlerle ve velilerle yapılan görüşmeleri de ölçme ve değerlendirme etkinlikleri olarak düşünmek gerekir.

Öğretmen yeterlik ve performansının değerlendirilmesi de ölçme ve değerlendirme etkinlikleri gerektirir. Hazırlanan bir öğretim programının uygulanabilirliği ve gruba uygunluğunun belirlenmesinde de ölçme ve değerlendirme etkinliklerini gerektirir.

Ölçme ve değerlendirmenin eğitim sistemindeki işlevlerinin daha iyi kavranması için aşağıda öncelikle eğitim sisteminin neden planlanması gerektiği ve eğitimde sistem yaklaşımı, daha sonra eğitim sisteminde ölçme ve değerlendirmenin işlevleri açıklanmıştır.

ÖĞRETİMİN PLANLANMASI GEREKLİLİĞİ

Bir dersin öğretiminde, dersi verecek kişinin dersin öğretimi ve değerlendirilmesiyle ilgili bazı kararlar vermesi gerekmektedir.

Sizce, bir dersin sorumlusu, dersin öğretimiyle ilgili olarak öğretime başlamadan önce ne tür konularda kararlar vermelidir?

Cevabınızı aşağıya yazınız.

Yazdıklarınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.

2.

3.

.

.

.

4 Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme

Öğretmenin dersin öğretimine ve değerlendirilmesine yönelik vereceği bu kararlar aşağıdaki gibi konularla ilgilidir:

- Öğrencilerin işlenecek konuyla ilgili ön bilgilerinin yeterliğinin nasıl belirleneceği
- Öğrencilerin genel hazırbulunuşluk düzeylerinin nasıl belirleneceği
- Öğrencilerdeki öğrenme motivasyon düzeylerinin nasıl belirleneceği
- Derste hangi konuları işleyeceği
- Belirlenen konuları hangi detayda işleyeceği
- Hangi öğretim yöntemlerini kullanacağı
- Ne tür ödev ve projeler vereceği
- Hangi uygulamaları yapacağı
- Öğrenci başarısını nasıl ölçüp değerlendireceği

Öğretmenin vereceği bu tür kararlar, dersin işlenmesine başlamadan alınmalıdır. Dersin öğretimine başlamadan önce verilecek bu kararların uygunluğu, ancak belli bir planlama sürecini yaşamakla sağlanabilir. Yani, öğretimi planlama çalışmalarının yapılması, dersin öğretimine başlamadan önce alınması gereken önemli kararların daha hatasız bir şekilde alınmasını sağlar. Bilindiği üzere, tüm eğitim etkinliklerinde temel amaç, öğrencilere bazı nitelikleri kazandırmaktır. Davranışçı yaklaşıma göre eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1982:13). Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, öğrencilere kazandırılması planlanan istendik davranışların “kendi yaşantıları” yoluyla kazanılması söz konusudur. O halde öğrencilerin öğretim yaşantılarının neler olacağına yönelik bir plan yapmak gerekmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin edinecekleri bu yaşantıların profesyonelce ve en etkin bir şekilde sağlanması önem taşımaktadır. Öğrencilerin edinecekleri yaşantıların, istendik davranışları yeterli bir düzeyde kazanmalarını sağlayabilmesi için, bu yaşantıların neler olacağına yönelik, önceden, profesyonelce planlama yapmak gerekir. Yani, öğretimi planlama yoluyla, öğrencilere öğretim amaçlarını kazandırabilme ihtimalimizi arttıracak yaşantılar sağlama şansımız artacaktır. Bireyde meydana getirilebilecek istendik davranışların neler olacağı ve bu davranışların gerçekleşebilme düzeyi, hem bireyin hazırbulunuşluk düzeyine hem de bireye sunulan öğretim hizmetinin niteliğine önemli ölçüde bağlıdır. Bireyin hazırbulunuşluk düzeyini etkileyen faktörler, genetik ve çevresel olarak ele alınabilir. Günümüz teknolojsiyle, öğretim faaliyetlerini planlarken öğrencilerin öğrenme için hazırbulunuşluk düzeyini belirleyen genetik özelliklerini değiştirme şansımız pek yoktur. Bu nedenle, istediğimiz özelliklere sahip insanları yetiştirme şansımızı artırmak için öğrencilerin etkileşimde bulunduğu çevre şartlarını kontrol etmemiz önem